

Longyearbyen lokalstyre

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5808-

5. mars 2024

Longyearbyen planområde - innsigelse - oversendelse av delplan D57 Sjøområdet sør

Longyearbyen lokalstyre har ikke hjemmel til å treffe vedtak om godkjenning av planer når det foreligger uløste innsigelser. Longyearbyen lokalstyres vedtak om delvis vedtagelse av delplan D57 Sjøområdet sør er ugyldig.

Klima- og miljødepartementet opphever vedtaket og saken sendes tilbake til Longyearbyen lokalstyre.

Bakgrunn

I januar 2021 ble oppstart av delplanarbeidet for delplan D57 Sjøområdet sør (D57) varslet.

Sysselemesteren på Svalbard ved miljøvernavdelingen (miljøvernavdelingen) varslet mulig innsigelse i februar 2021 på bakgrunn av at det ikke er ønskelig med vekst i den samlede boligmassen i Longyearbyen.

I september- oktober 2022 var D57 på offentlig ettersyn. Miljøvernavdelingen fremmet innsigelse til planformålet *overnatting* - fordi det vil stride mot den statlige føringen om at det ikke er ønskelig med vekst i den samlede boligmassen i Longyearbyen.

Longyearbyen lokalstyre (LL) vedtok deler av D57 i februar 2023. Planen ble vedtatt uten å ta innsigelsen til Sysselemesteren til følge, og LL unntok boligformålet fra å få rettsvirkning.

LL ber i mars 2023 Sysselmasteren om mekling når det gjelder *boligformålet* i planen. Partene løser ikke innsigelsen i det første meklingsmøtet. I meklingsmøte nummer to kommer partene heller ikke til enighet.

LL ber i september 2023 om at innsigelsessaken sendes til Klima- og miljødepartementet.

Sysselmasteren oversendte i oktober 2023 innsigelsessaken til Klima- og miljødepartementet etter svalbardmiljøloven (sml.) § 52 tredje ledd andre punktum.

For en fullstendig oversikt over saksgang og vedlegg, viser Klima- og miljødepartementet (KLD) til oversendelse av saken fra Sysselmasteren på Svalbard til KLD 17. oktober 2023.

Klima- og miljødepartementets vurdering

Det følger av svalbardmiljøloven (sml.) § 52 andre ledd at Sysselmasteren eller den departementet bestemmer, kan treffe vedtak om å godkjenne planen når det ikke foreligger innsigelser, eller det er tatt hensyn til innsigelsene. LL er delegert myndighet til å treffe vedtak om å godkjenne arealplaner i Longyearbyen.

LL vedtok D57 uten å gi boligformålet rettsvirkning. De tok ikke innsigelsen til følge.

Siden det foreligger en innsigelse, blir spørsmålet etter sml. § 52 andre ledd om innsigelsen er *tatt hensyn til*.

Det følger av forarbeidene til svalbardmiljøloven at der det kan foreligge tvil om den planansvarlige har tatt hensyn til en innsigelse vil det avgjørende være om den myndighet som har reist innsigelsen, opprettholder innsigelsen, trass i de justeringer som den planansvarlige har gjort. Slik departementet ser det, handler ikke denne saken om innsigelsen er hensyntatt, da det eksplisitt står i LLs vedtak at de ikke tar Sysselmesterens innsigelse til følge.

I praksis er delplaner i Longyearbyen tilsvarende reguleringsplannivå på fastlandet. I plan- og bygningsloven står det eksplisitt at *dersom innsigelsen knytter seg til klart avgrensede deler av planen, kan kommunestyret likevel vedta at de øvrige delene av en reguleringsplan skal ha rettsvirkning*, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 12-13 første ledd. Forutsetningen er at det innsigelsen gjelder ikke påvirker utformingen av planen ellers. Det samme gjelder for øvrig for vedtagelse av kommuneplanens arealdel, jf. pbl. § 11-16 første ledd andre punktum.

En slik adgang til å vedta planer ved uløste innsigelser åpner ikke svalbardmiljøloven opp for. Etter svalbardmiljøloven er hovedregelen, som nevnt, at planer bare kan vedtas *når det ikke foreligger innsigelser, eller det er tatt hensyn til innsigelsene*, jf. svalbardmiljøloven § 52 annet ledd første punktum. Dette støttes også av Planveilederen – Arealplanlegging og

konsekvensutredninger på Svalbard hvor det fremgår at planansvarliges mulighet til å vedta planer bortfaller når det er fremmet innsigelse til en plan, og denne ikke løses.

Det er i denne saken klart at det ikke er tatt hensyn til innsigelsen. LL hadde dermed ikke hjemmel til å delvis vedta D57 når det forelå en uløst innsigelse.

Sysselemesteren er klageinstans for enkeltvedtak fattet etter sml. § 52 annet ledd, jf. instruks for arbeidsdelingen mellom Klima- og miljødepartementet sine ytre etater, Sysselemesteren og Longyearbyen lokalstyre. Klima- og miljødepartementet er etter svarbardmiljøloven overordnet organ for Sysselemesteren i plansaker. Delplaner er å anse som enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 annet ledd bokstav b. Overordnet organ kan omgjøre vedtak etter § 35 dersom ett av vilkårene i første ledd foreligger, jf. fvl. § 35 annet ledd.

Det følger av forvaltningsloven § 35 første ledd bokstav a til c at et forvaltningsorgan kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget dersom endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeses, eller underretning om vedtaket ikke er kommet frem, eller vedtaket må anses ugyldig. Spørsmålet for departementet er om vedtaket må anses som ugyldig.

Etter forvaltningsloven § 41 er et enkeltvedtak likevel gyldig, når det er grunn til å regne med at feilen ikke kan ha virket bestemmende på vedtakets innhold. LL hadde ikke hjemmel til å vedta planen når det forelå en uløst innsigelse. Det er derfor grunn til å regne med at feilen kan ha virket inn på vedtakets innhold, og vedtaket er å anse som ugyldig.

LLs vedtak er ugyldig og departementet opphever vedtaket og sender saken tilbake til Longyearbyen lokalstyre.

Når det gjelder innsigelsen vil departementet bemerke at føringen om at det ikke skal skje vekst i den samlede boligmassen i Longyearbyen, og at eventuell utskifting av boliger bør løses gjennom transformasjon og fortetting, omtales i Svalbardbudsjettet for 2022-2023, i tilskuddsbrev til LL fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD) 2023, og i brev om offentlig forvaltning av boliger i Longyearbyen fra JD til LL datert 17. april. 2020.

Vedtak

Longyearbyen lokalstyre hadde ikke hjemmel til å godkjenne Delplan 57 da det forelå innsigelse og den ikke var tatt hensyn til. Vedtaket av delplanen er ugyldig.

Vedtaket oppheves og saken sendes tilbake til Longyearbyen lokalstyre, jf. forvaltningsloven § 35 andre ledd.

Med hilsen

Aud Ingvild Slettebøen (e.f.)
avdelingsdirektør

Madeleine Zengler Jakobsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Sysselmasteren på Svalbard